

קשרים בין-לאומיים

5

5 קשרים בין-לאומיים

לאקדמיה הסכמים עם יותר מ-40 מוסדות (ברובם אקדמיות למדעים) ב-39 מדינות ברחבי העולם, והיא חברה בארגונים בין-לאומיים חשובים רבים. הקשרים הבין-לאומיים של האקדמיה באים לידי ביטוי בחילופי חוקרים במסגרת הסכמים עם אקדמיות בעולם, בקיום כינוסים מדעיים דו-לאומיים ורב-לאומיים, במתן חסות לתוכניות יוקרתיות למלגות בתר-דוקטורט, בפעילות מדעית אזורית ובייצוג הקהילה המדעית הישראלית בארגוני מדע בין-לאומיים.

בפברואר 2020 חודש ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם החברה המלכותית הבריטית (Royal Society) לחמש שנים נוספות. בשנת 2019 נחתם הסכם היסטורי לשיתוף פעולה עם האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית (National Academy of Sciences – NAS), ובאותה השנה התקיים הכינוס הראשון במסגרתו.

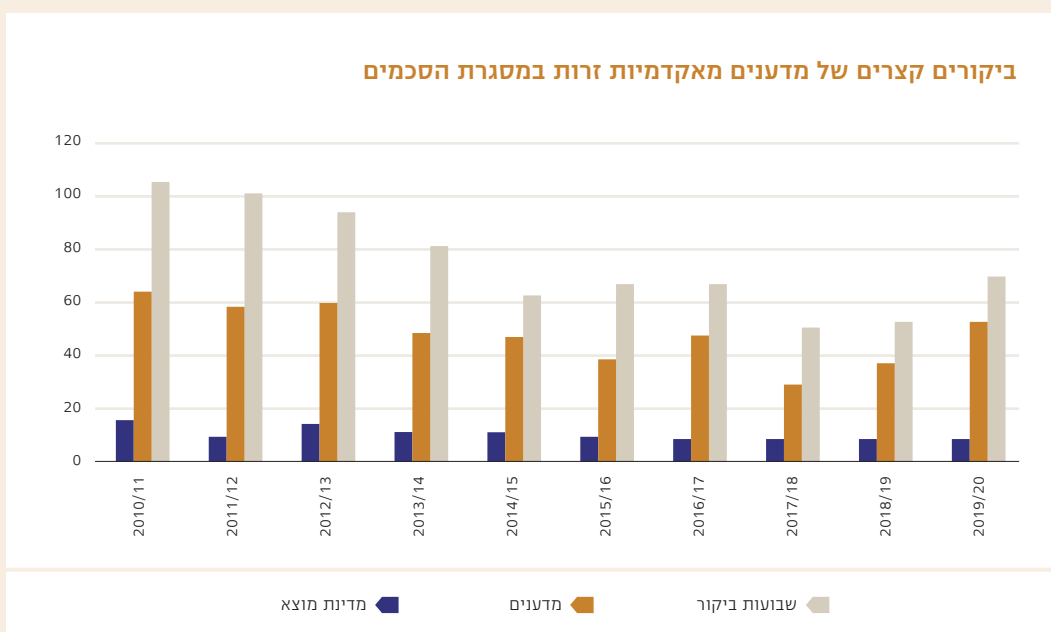
משתתפי הכינוס בנושא ביולוגיה מבנית שנוערך בשיתוף עם החברה המלכותית הבריטית, ושבה הלכו חודש ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיות.

כמו כן חודשו בשנים האחרונות ההסכמים עם רומניה ועם קוריאה הדרומית, ובשנת 2020 צפויה להיחתם הרחבה של ההסכם הקיים עם האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים – לאופולדינה (Leopoldina – National Academy of Sciences).

במהלך השנה התקיימו כמה ביקורים של משלחות דיפלומטיות וביקורים של ראשי אקדמיות זרות בבית האקדמיה בירושלים.

מכסות הביקורים בישראל של מדענים על פי הסכמים עם אקדמיות זרות היו גדולות מאלה שבשנה שעברה. בתקופת הדיווח, בין אפריל 2019 עד סוף מרס 2020, ביקרו בישראל 52 מדענים מתשע אקדמיות (בשנה הקודמת ביקרו 38 מדענים מתשע אקדמיות), ובסך הכול הם שהו בארץ 68 שבועות (56 שבועות בשנה הקודמת). נוסף על הביקורים הגיעו ארצה עשרות חוקרים זרים להשתתף בסדנאות ובכינוסים, ועשרות חוקרים ישראלים נסעו לחו"ל לאותה מטרה – בחסות משותפת לאקדמיה ולאקדמיות זרות. ביקורים אלו אינם כלולים בנתונים המובאים בתרשים שלהלן.

בשל משבר הקורונה נדחו למן אמצע חודש מרס כינוסים בין-לאומיים וביקורי חוקרים.

האקדמיה מייצגת את ישראל בארגוני גג מדעיים בין-לאומיים, כגון המועצה הבינ-לאומית למדע (International Science Council – ISC). האקדמיה עודדה את הקמתן של כעשרים ועדות תחומיות המייצגות את ישראל באיגודי המדע של ISC, והיא משלמת את דמי החבר שלהן. האקדמיה תומכת בהשתתפותם של יושבי ראש הוועדות המדעיות הלאומיות בכינוסי המועצות הכלליות של האיגודים הבינ-לאומיים למיניהם ומשתתפת בייצוגן של כעשר ועדות בין-תחומיות ב-ISC. האקדמיה מיוצגת בכמה איגודים בין-לאומיים של אקדמיות לאומיות ושל אקדמיות צעירות. נוסף על אלה, היא מיוצגת בקרן הדו-לאומית למדע ארה"ב-ישראל (The U.S.-Israel Binational Science Foundation – BSF).

5.1 < קשרי מדע עם מדינות ועם אקדמיות למדעים

אוזבקיסטן

האקדמיה האוזבקית למדעים

(Academy of Sciences – Republic of Uzbekistan)

בשנת 1999 נחתם זיכרון דברים בעניין שיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה ובין האקדמיה האוזבקית למדעים.

אוסטרייה

האקדמיה האוסטרית למדעים

(Austrian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האוסטרית למדעים נחתם בשנת 1993.

אוסטרליה

האקדמיה האוסטרלית למדעים

(Australian Academy of Science)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האוסטרלית למדעים נחתם בשנת 1998.

אוקראינה

האקדמיה הלאומית האוקראינית למדעים

(National Academy of Sciences of Ukraine)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית האוקראינית למדעים נחתם בשנת 1993.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Prof. Natalia Sybirna, Biology

Prof. Andriy Sybirnyy, Biology

אזרבייג'ן**האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן****(Azerbaijan National Academy of Sciences)**

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן נחתם בשנת 1994. בשנת 2018 נערכה סדנה משותפת לאקדמיות של ישראל ואזרבייג'ן ביוזמתו של חבר האקדמיה פרופ' צבי בן־אברהם ובהשתתפות חברי אקדמיה וחוקרים מובילים משתי המדינות. את המשלחת האזרבייג'נית הוביל ראש המכון לגאולוגיה וגאופיזיקה של האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן פרופ' פאחרדין קאדירוב (Prof. Fakhraddin Kadirov).

בינואר 2019 ביקרה באקדמיה משלחת נוספת מאזרבייג'ן בראשותו של סגן נשיא האקדמיה הלאומית למדעים של אזרבייג'ן פרופ' איברהים גולייב (Prof. Ibrahim Guliyev). נציגים במשלחת נפגשו עם פרופ' בן־אברהם ועם ד"ר יצחק מקובסקי מבית הספר למדעי הים באוניברסיטת חיפה ודנו בתחומי עניין משותפים ובשיתוף פעולה אקדמי פוטנציאלי בתחום הגז והנפט.

איטליה**האקדמיה הלאומית דיי לינצ'יי****(Accademia Nazionale dei Lincei)**

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית דיי לינצ'יי נחתם בשנת 2000. בינואר 2019 התקיים כינוס רב־תחומי משותף לאקדמיה ולאקדמיה דיי לינצ'יי ברומא בנושא Science and Society. את הכינוס הובילו נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ולשעבר הנשיא של האקדמיה דיי לינצ'יי פרופ' אלברטו קוואדריו קורציו (Prof. Alberto Quadrio Curzio), ובירכו במהלכו שר החוץ האיטלקי פרופ' אנצו מואוורו מילנזי (Prof. Enzo Moavero Milanesi) ושגריר ישראל באיטליה מר עופר זקס. בכינוס השתתפו חברי שתי האקדמיות. בהמשך אותו חודש ביקר פרופ' מילנזי בבית האקדמיה בירושלים בביקור ממלכתי רשמי בישראל. הצטרפו אליו שגריר איטליה בישראל מר ג'אנלואיג'י בנדטי (H.E. Gianluigi Benedetti) ושגריר ישראל באיטליה מר זקס.

אלבניה**האקדמיה האלבנית למדעים****(Academy of Sciences of Albania)**

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האלבנית למדעים נחתם בשנת 2004.

אסטוניה

האקדמיה האסטונית למדעים (Estonian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה האסטונית למדעים נחתם בשנת 1995.

ארגנטינה

האקדמיה הלאומית הארגנטינאית למדעי הטבע (National Academy of Exact, Physical and Natural Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית הארגנטינאית למדעי הטבע נחתם בשנת 2012.

ארמניה

האקדמיה הלאומית הארמנית למדעים (National Academy of Sciences of Armenia)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית הארמנית למדעים נחתם בשנת 1992.

ארצות הברית

האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית (National Academy of Sciences)

באפריל 2019 נחתם, במעמד נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין, הסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית. את ההסכם יזמו נשיאת האקדמיה הישראלית פרופ' נילי כהן ועמיתתה האמריקאית ד"ר מרשה מק'נאט (Dr. Marcia McNutt).

מימין: פרופ' לירוי הוד וסגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל בכינוס בנושא מדעי המחשב בשיתוף האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית.

לפי ההסכם ייערך כינוס מדעי דו-לאומי שנתי בישראל ובארצות הברית, לסירוגין, בהשתתפות עשרות מדענים מובילים משתי המדינות. כמו כן מסדיר ההסכם חילופים שנתיים בין שתי המדינות של ביקורי חוקרים מן השורה הראשונה. ההסכם לשיתוף פעולה יוצא לפועל בתמיכתה של קרן משפחת בלווטניק. ההסכם נחתם לתקופה של חמש שנים, עד לסוף שנת 2023.

הכינוס הראשון במסגרת ההסכם התקיים בחודש ספטמבר 2019 בתחום מדעי המחשב. בשנת 2021 ייערך בווינגטון הבירה הכינוס השני במסגרת ההסכם בתחום האנטיביוטיקה. יושבי ראש הכינוס הם זוכת פרס נובל וחברת האקדמיה פרופ' עדה יונת ופרופ' קרי הרוד (Prof. Carrie Harwood). שיתוף הפעולה בין האקדמיות בא לידי ביטוי גם בתוכנית קאוולי, שבמסגרתה נערכים מדי שנתיים כינוסי מדע דו-לאומיים לחוקרים צעירים (Kavli Frontiers of Science). בכינוסים אלו משתתפים כשמונים חוקרים צעירים ממדעי הטבע מישראל ומארצות הברית. מטרת הכינוסים היא לעודד חילופי רעיונות בין-תחומיים ולהעניק לחוקרים הזדמנויות ליצירת קשר, להפריה הדדית ולכינן שיתופי פעולה. את סדרת הכינוסים מוביל מטעם האקדמיה סגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל. הכינוס האחרון בסדרה התקיים בירושלים בספטמבר 2019, והכינוס הבא מתוכנן לאוקטובר 2021 בארצות הברית (לפירוט ראו לעיל בפרק 2 "פעילות החטיבה למדעי הטבע").

האקדמיה למדעים של ניו יורק (New York Academy of Sciences)

בשנת 2017 נחתם הסכם עם האקדמיה למדעים של ניו יורק, אשר עניינו שיתוף פעולה עם קרן משפחת בלווטניק והקמת תוכנית מענקים ייחודית לחוקרים מובילים בתחילת דרכם המחקרית העצמאית. המענק מוענק מדי שנה לחוקרים צעירים בכל אחד מהתחומים האלו: מדעי החיים, מדעי הפיזיקה וההנדסה וכימיה. בשנת 2020 הוענקו פרסי בלווטניק בישראל בפעם השלישית, לשלושה זוכים (לפרטים על פרסי בלווטניק ועל הזוכים ראו להלן בפרק 6 "מלגות ומענקים").

בולגריה

האקדמיה הבולגרית למדעים

(Bulgarian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הבולגרית למדעים נחתם בשנת 1995.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Prof. Totka Grigorova, History

Prof. Reni Emil Kalfin, Neurobiology

Prof. Daniela Georgiev Kovacheva, Chemistry

Prof. Angela Slavova, Mathematics

Prof. Lyubka Pavlova Tancheva, Neurobiology

Dr. Peter Tzvetanov Tzvetkov, Chemistry

מדענים שביקרו בבולגריה במהלך השנה:

פרופ' נפתלי אוארבך, פיזיקה, אוניברסיטת תל אביב

בריטניה

החברה המלכותית הבריטית (Royal Society)

בשנת 2015 נחתם בלונדון הסכם לשיתוף פעולה עם החברה המלכותית הבריטית. ההסכם חודש בירושלים בפברואר 2020. ההסכם המחודש קובע ערוצי שיתוף פעולה לחמש השנים הבאות: סדנאות מדעיות דו-לאומיות ומלגות בתר-דוקטורט על בסיס מצוינות.

לפי הסכם שיתוף הפעולה בין האקדמיות התקיימו בשנים האחרונות, בשתי המדינות, כמה כינוסים במגוון נושאים. במרס 2018 התקיים בירושלים סימפוזיון משותף בנושא Genome Stability and Dynamics, בהובלתו של חבר האקדמיה פרופ' יוסי שילה. במרס 2019 נערכה בצי'צ'לי הול (Chicheley Hall) שבבריטניה סדנה משותפת בנושא טיפול במים, בהובלת חבר האקדמיה פרופ' גדעון דגן, פרופ' אבנר עדין מהאוניברסיטה העברית בירושלים ופרופ' דייוויד גראהם (Prof. David Graham) מאוניברסיטת ניוקאסל שבבריטניה.

מימין: נשיא החברה המלכותית הבריטית, זוכה פרס נובל ד"ר ונקי רמאקרישנן, נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן זוכה פרס נובל ד"ר ריצ'רד הנדרסון בכינוס בנושא ביולוגיה מבנית שנוערך בשיתוף עם החברה המלכותית הבריטית

בפברואר 2020 התקיים בירושלים כינוס נוסף על פי ההסכם בנושא ביולוגיה מבנית. 22 מדענים מובילים מבריטניה ומישראל, ובהם ארבעה זוכי פרס נובל, נשאו בו דברים לפני יותר מ-200 חוקרים וסטודנטים. מארגני הכינוס היו פרופ' נתן נלסון מאוניברסיטת תל אביב ופרופ' יואל זוסמן ממכון ויצמן למדע ובשיתוף זוכת פרס נובל וחברת האקדמיה פרופ' עדה יונת, נשיא החברה המלכותית הבריטית וזוכה פרס נובל ד"ר ונקי רמאקרישנן (Dr. Venki Ramakrishnan) זוכה פרס נובל ד"ר ריצ'רד הנדרסון (Dr. Richard Henderson) מאוניברסיטת קיימברידג'.

גאורגיה

האקדמיה הלאומית הגאורגית למדעים
(Georgian National Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית הגאורגית למדעים נחתם בשנת 1992 וחדש בשנת 2014.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

- Dr. Mikheil Asatiani, Biochemistry
- Prof. Vladimir Eliashvili, Biochemistry
- Dr. Tamar Khardziani, Biochemistry
- Dr. Eka Metreveli, Biochemistry

גרמניה

בפברואר 2019 ביקרו באקדמיה שגרירת גרמניה בישראל ד"ר סוזנה ואזום-ריינר (Dr. Susanne Wasum-Rainer) וראש מחלקת התרבות בשגרירות דאז פרנציסקה אוברמאייר (Franciska Obermeyer), בהזמנתה של נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן. במהלך הביקור הן נפגשו עם נציגי האקדמיה ושוחחו עימם על היחסים המדעיים בין גרמניה לישראל.

לאקדמיה הסכמים עם כמה אקדמיות ומוסדות מחקר בגרמניה.

האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים - לאופולדינה
(Leopoldina – National Academy of Sciences)

לפי הסכם שיתוף הפעולה התקיים בנובמבר 2019 בירושלים סימפוזיון משותף בנושא ארכאולוגיה חישובית, בהשתתפות חוקרים ומתכנתים העוסקים בתחום משתי המדינות, ובהובלת חבר האקדמיה פרופ' ישראל פינקלשטיין ופרופ' ריינהרט פרץ (Prof. Dr. Reinhard Förtsch) מהמכון הארכאולוגי הגרמני.

משתתפים בכינוס בנושא ארכאולוגיה חישובית שנערך בשיתוף האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים - לאופולדינה

כינוס שביעי בסדרת כינוסים בתחום מדעי העצב, אשר תוכנן לחודש מאי 2020 בירושלים בנושא Recent Advances in Neuroscience ובהשתתפות חוקרים מישראל ומגרמניה, נדחה לעת עתה בשל התפשטות מגפת הקורונה, וייקבע מחדש למועד עתידי. יו"ר החטיבה למדעי הטבע פרופ' ידן דודאי עומד בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה. בשנה הקרובה צפויה להיחתם הרחבה של ההסכם לשיתוף פעולה מדעי, ולפיו יתקיימו שיתופי פעולה בין מדענים משתי המדינות שהשתתפו בכינוסים המשותפים.

בחודש פברואר השתתפה נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן בטקס חילופי נשיאים באקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים – לאופולדינה. פרופ' ירג האקר (Prof. Jörg Hacker), הנשיא הפורש וידיד ישראל והאקדמיה, סיים את תפקידו, ובמקומו מונה פרופ' גרלד האוג (Prof. Gerald Haug).

נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן והנשיא הנכנס של האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים – לאופולדינה פרופ' גרלד האוג בטקס חילופי הנשיאים

ביזמת האקדמיה הלאומית הגרמנית למדעים – לאופולדינה הוקמה בחודש אפריל קבוצת עבודה בין-לאומית לדון במשבר הקורונה ובהשלכותיו. מטעם האקדמיה הישראלית משתתפות בקבוצה חברות האקדמיה פרופ' נעמה ברקאי ופרופ' עדי קמחי.

המשתתפים בקבוצת העבודה החליפו מידע ושיתפו בניסיון של מדינות המוצא שלהם בנושא המגפה. הקבוצה דנה בכמה נושאים, ובהם בידוד, בדיקות ומעקב. קבוצת העבודה תוסיף לשמור על קשר כדי לדון בהתפתחויות עולמיות ובמחקר עתידי אפשרי.

האקדמיה למדעים של ברלין-ברנדנבורג

(Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and Humanities – BBAW)

הסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה למדעים של ברלין-ברנדנבורג נחתם בשנת 2000, ולפיו מקיימות האקדמיות סדרות של סדנאות דו-לאומיות במדעי הרוח. על פי ההסכם בין האקדמיות, הכינוס הבא יתקיים בשנת 2021 בישראל.

קרן אלכסנדר פון הומבולדט (Alexander von Humboldt Foundation)

בשנת 2009 חתמה האקדמיה על הסכם עם קרן אלכסנדר פון הומבולדט הגרמנית. ההסכם דן בסדרה של כינוסי מדע משותפים אשר יתקיימו בארץ ובגרמניה לסירוגין, אחת לשנה, שכותרתה היא German-Israeli Frontiers of GISFOH (the Humanities). בכינוסים אלו משתתפים כחמישים חוקרים צעירים מישראל ומגרמניה ממדעי הרוח והחברה. מטרת סדרת הכינוסים היא לעודד חילופים חוצי גבולות לאומיים של רעיונות בין-תחומיים ולהעניק לחוקרים הזדמנויות ליצירת קשר, להפריה הדדית ולכינון שיתופי פעולה. הכינוס האחרון בסדרה התקיים בבית האקדמיה בנובמבר 2019, והכינוס הבא מתוכנן לנובמבר 2020 בגרמניה. את סדרת הכינוסים מובילה מטעם האקדמיה חברת האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג (עוד על תוכנית GISFOH ראו לעיל בפרק 3 "פעילות החטיבה למדעי הרוח").

הודו

**האקדמיה הלאומית ההודית למדעים
(Indian National Science Academy)**

בשנת 1993 נחתם ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית ההודית למדעים בתחום המדעים המדויקים. לפי ההסכם יבקרו בכל שנה מדען ישראלי בכיר בהודו ומדען הודי בכיר בישראל, לסירוגין. בשנת 2018 נערכה בניו דלהי סדנה דו-לאומית בנושא גנטיקה מולקולרית. חבר האקדמיה פרופ' יוסי שילה עמד בראש הוועדה המארגנת מטעם האקדמיה.

בדצמבר 2019 נערכה בישראל סדנה דו-לאומית בנושא Astrophysics and Planetary Science בהובלת פרופ' עודד אהרונסון ממכון ויצמן למדע ופרופ' ראם סרי מהאוניברסיטה העברית בירושלים. שמונה חוקרים מהודו ואחד-עשר מישראל הרצו בכינוס, בהשתתפות חוקרים ותלמידי מחקר מרחבי הארץ.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Nimai Mishra, Chemistry

Dr. Nath Pabitra, Physics

Dr. Chandrasekar Ramani, Veterinary Surgery

Dr. Jaydeb Sarkar, Mathematics

Dr. Periasamy Sundaresan, Genetics

משתתפים בסדנה Astrophysics and Planetary Science שנערכה בשיתוף האקדמיה הלאומית ההודית למדעים

הולנד

**האקדמיה המלכותית ההולנדית לאומנויות ולמדעים
(Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences)**

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה המלכותית ההולנדית לאומנויות ולמדעים נחתם בשנת 1990.

הונגריה

האקדמיה ההונגרית למדעים (Hungarian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה ההונגרית למדעים נחתם בשנת 1990.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Adan Bollok, Archaeology

Prof. Tibor Janda, Biochemistry

Dr. Gabriella Szalai, Plant Physiology

מדענים שביקרו בהונגריה במהלך השנה:

ד"ר אילת דיין, ארכאולוגיה, רשות העתיקות

פרופ' מאיר חמו, פילוסופיה, אוניברסיטת חיפה

ארז פירט, פילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים

פרופ' יוסף רבני, כימיה, האוניברסיטה העברית בירושלים

פרופ' אורלי שנקר, פילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים

טג'יקיסטן

האקדמיה של טג'יקיסטן למדעים

(Academy of Sciences – Republic of Tajikistan)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה של טג'יקיסטן למדעים נחתם בשנת 1994.

טורקיה

האקדמיה הטורקית למדעים

(Turkish Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הטורקית למדעים נחתם בשנת 2002.

טייוואן

אקדמיה סיניקה (Academia Sinica)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם אקדמיה סיניקה נחתם בשנת 1994. בשנת 2018 השתתף סגן נשיאת האקדמיה פרופ' דוד הראל בכינוס "הפורום הבין-לאומי של מנהיגי מדע", שהתקיים בטאיפיי לציון 90 שנים לייסודה של אקדמיה סיניקה.

יוון

האקדמיה של אתונה

(Academy of Athens)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה של אתונה נחתם בשנת 2015.

יפן

המועצה למדע של יפן

(Science Council of Japan – SCJ)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם המועצה למדע של יפן נחתם בשנת 2013. בשנת 2018 השתתפה נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן בכינוס פורום STS (Science and Technology in Society) שהתקיים בקיוטו.

לטווייה

האקדמיה הלטווית למדעים

(Latvian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלטווית למדעים נחתם בשנת 1999.

ליטא

האקדמיה הליטאית למדעים

(Lithuanian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הליטאית למדעים נחתם בשנת 2016.

סין

האקדמיה הסינית למדעים

(Chinese Academy of Sciences)

בשנת 1988 ביקרה באקדמיה הסינית למדעים משלחת מהאקדמיה, ויחד הקימו שתי האקדמיות את המרכז האקדמי הישראלי בבייג'ינג עוד טרם כינון היחסים הדיפלומטיים בין המדינות. בשנת 1991 נחתם ההסכם עם האקדמיה הסינית למדעים. באוקטובר 2018 ביקרה באקדמיה משלחת מטעם האקדמיה הסינית. חברי המשלחת נפגשו עם נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן, סגן הנשיאה פרופ' דוד הראל ויו"ר החטיבה למדעי הטבע דאז פרופ' איתמר וילנר. את המשלחת הסינית הוביל סגן נשיא האקדמיה הסינית למדעים פרופ' זאנג יאפינג (Prof. Zhang Yaping). לאחר הביקור הוחלט לערוך כינוס דו-לאומי בנושא ננו בשנת 2020 בישראל. הכינוס שתוכנן לחודש מאי נדחה לעת עתה בשל התפשטות מגפת הקורונה ויקבע למועד חדש. פרופ' וילנר עומד בראש הוועדה המארגנת של כינוס זה.

האקדמיה הסינית למדעי החברה

(Chinese Academy of Social Sciences – CASS)

ההסכם לשיתוף פעולה עם האקדמיה הסינית למדעי החברה נחתם בשנת 2000.

סינגפור

האקדמיה הלאומית למדעים של סינגפור
(Singapore National Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הלאומית למדעים של סינגפור נחתם בשנת 2016.

סלובניה

האקדמיה הסלובנית למדעים ולאומנויות
(Slovenian Academy of Sciences and Arts)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הסלובנית למדעים ולאומנויות נחתם בשנת 1996.

סלובקיה

האקדמיה הסלובקית למדעים
(Slovak Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הסלובקית למדעים נחתם בשנת 1995.

פולין

האקדמיה הפולנית למדעים
(Polish Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הפולנית למדעים נחתם בשנת 1990 וחדש בשנת 2009. בשנת 2018 נפגשה נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן עם שר החינוך והמדע של פולין וסגן ראש הממשלה שלה מר ירוסלב גובין (Mr. Jarosław Gowin). השניים דנו בחיזוק הקשר המדעי בין שתי המדינות.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Ewa Domaradzka-Woropinsk, Psychology

Dr. Malgorzata Fajkowska, Psychology

Prof. Stefan Franciszek Gasiorowski, History

Dr. Agnieszka Haska, Holocaust

Prof. Perla Ita Kacman, Physics

Prof. Monika Kaczmarek, Endocrinology

Dr. Barbara Lichoocka, Archaeology

Dr. Jakub Petelewicz, Holocaust

Prof. Anna Wierzbicka, Art History

Prof. Magdalena Anna Zaluska-Kotur, Physics

צ'כיה
האקדמיה הצ'כית למדעים
(Czech Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הצ'כית למדעים נחתם ביוני 1991. בשנת 2018 חתמו נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן ונשיאת האקדמיה הצ'כית פרופ' אווה זשימלובה (Prof. Eva Zažímalová) על מזכר הבנות בנוגע לשיתוף פעולה מדעי. במרס 2019 נערכה בישראל סדנה דו־לאומית בנושא הגנומיקה של הצמחים. בסדנה השתתפו חוקרים מובילים משתי המדינות, בראשותן של נשיאת האקדמיה הצ'כית פרופ' זשימלובה והנשיאה לענייני קשרי חוץ של האקדמיה הצ'כית פרופ' האנה סיכרובה (Prof. Hana Sychrová). בוועדה המארגנת היו פרופ' אריה אלטמן מן האוניברסיטה העברית בירושלים (יו"ר) וחבר האקדמיה פרופ' אילן חת. בסדנה הרצו שמונה חוקרים צ'כים וחמישה־עשר חוקרים ישראלים, ונכחו בה חוקרים, דוקטורנטים וסטודנטים לתארים מתקדמים. הכינוס הבא מתוכנן לשנת 2021 בצ'כיה, והוא יישא את הכותרת: "משפט – בין המדינה להיסטוריה".

מדענים שביקרו בצ'כיה במהלך השנה:

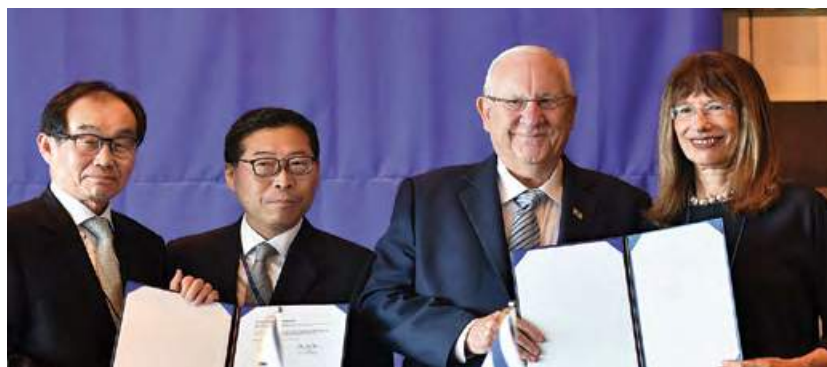
ד"ר יבסיי קוסמן, בוטניקה, אוניברסיטת תל אביב

צרפת
האקדמיה הצרפתית למדעים – המכון הצרפתי
(l'Institut de France – Académie des sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה עם האקדמיה הצרפתית – המכון הצרפתי למדעים נחתם בשנת 1989. במסגרת הידוק הקשרים בין האקדמיות מתקיימים מפגשים מדעיים דו־לאומיים עם בכירי החוקרים – בכל פעם בתחום נבחר אחר. ביוני 2018, לציון שנת ה־70 של מדינת ישראל וכחלק מאירועי "עונת ישראל-צרפת", התקיים בפריז "כינוס הנובליסטים" של שתי המדינות. בנובמבר 2018, כחלק מאותם אירועים, ערכו האקדמיות כינוס בירושלים בנושא מדע ללא גבולות. הכינוס התקיים במעמד נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין ושגרירת צרפת בישראל גב' הלן לה גאל (H.E. Hélène Le Gal) ובהובלת נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן והמזכירה הקבועה דאז של האקדמיה הצרפתית למדעים פרופ' קתרין ברשיניאק (Prof. Catherine Bréchnac). השתתפו בכינוס זוכי פרס נובל וחברי האקדמיות הישראלית והצרפתית.

קוריאה הדרומית
האקדמיה למדע וטכנולוגיה של קוריאה הדרומית
(Korean Academy of Science and Technology)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה למדע וטכנולוגיה של קוריאה הדרומית נחתם בשנת 1990.

טקס חידוש הסכם שיתוף הפעולה עם האקדמיה למדע וטכנולוגיה של קוריאה הדרומית, במעמד נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין. צילום: קובי גדעון/לע"מ

בחודש יולי 2019 השתתפו נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן וסגן הנשיאה פרופ' דוד הראל בביקור רשמי של נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין בקוריאה הדרומית, ונפגשו שם עם נשיא האקדמיה הקוריאנית פרופ' מין-קו האן (Prof. Min-Koo Han). במסגרת המפגש, ובמעמד הנשיא ריבלין, חתמו הנשיאים של שתי האקדמיות על הסכם מחודש.

קנדה

החברה המלכותית הקנדית (The Royal Society of Canada)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם החברה המלכותית הקנדית נחתם בשנת 2012, ולפיו התקיימו כמה כינוסים בקנדה ובישראל בהשתתפות חוקרים מובילים. הכינוס האחרון התקיים בבית האקדמיה בסוף שנת 2016 והתמקד בתחומי הספרות וההיסטוריה.

רומניה

האקדמיה הרומנית (Romanian Academy)

בשנת 2019 חודש ההסכם עם האקדמיה הרומנית, הכולל סדנאות דו-לאומיות וביקורים של חוקרים בכירים.

מדענים שביקרו בישראל במהלך השנה:

Dr. Viorica Mihaela Gligor, History

Dr. Mihaela Sima, Geography

Dr. Ottmar Trasca, History

מדענים שביקרו ברומניה במהלך השנה:

פרופ' דפנה רבן, ניהול מידע וידע, אוניברסיטת חיפה

רוסיה

האקדמיה הרוסית למדעים

(Russian Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה הרוסית למדעים נחתם בשנת 1995.

שוודיה

האקדמיה המלכותית השוודית למדעים

(Royal Swedish Academy of Sciences)

ההסכם לשיתוף פעולה מדעי עם האקדמיה המלכותית השוודית למדעים נחתם בשנת 1974.

תאילנד

המועצה הלאומית למחקר של תאילנד

(National Research Council of Thailand)

בשנת 1992 נחתם מזכר הבנה לשיתוף פעולה מדעי עם המועצה הלאומית למחקר של תאילנד.

5.2 < המרכז האקדמי הישראלי בקהיר

המרכז האקדמי הישראלי בקהיר הוקם בשנת 1982 על ידי האקדמיה ביוזמת המוסדות להשכלה גבוהה והחברה המזרחית הישראלית. הקמת המרכז באה בעקבות הסכם התרבות בין ישראל למצרים ממרס 1979. האקדמיה מפעילה את המרכז במימון ות"ת. מאוקטובר 2006 מנהל את המרכז פרופ' גבריאל מ' רוזנבאום, שתחומי התמחותו הם הלשון, הספרות והתרבות של מצרים המודרנית (עד אוקטובר 2010 כמנהל תושב, ואיתו יחד רעייתו מיכל, ומאוקטובר 2010 כמנהל לא-תושב).

משימתו ההיסטורית העיקרית של המרכז האקדמי בקהיר היא להדק את הקשרים בין האוניברסיטאות שבמצרים לאלה שבישראל ובין החוקרים משתי המדינות, לסייע להם להשיג חומר מספרות ומארכיונים בנושאי מחקרם ולטפח מחקרים משותפים.

מספר המבקרים המקומיים במרכז ידע תנודות עם השנים, ותמיד הושפע ממצב היחסים בין ישראל למצרים ולשכנותיה האחרות וכן מאירועים פוליטיים אחרים במזרח התיכון. בתקופות של מתיחות פוליטית ניכרת ירידה במספר המבקרים המצרים במרכז. המרכז מפעיל ספרייה לשירותם של חוקרים וסטודנטים, ובימים כתיקונם נישאו בו הרצאות בנושאים מגוונים מפי אנשי אקדמיה ואנשי רוח בולטים בישראל. מן הצד המצרי רוב המשתמשים בשירותי המרכז הם חוקרים וסטודנטים מצרים בתחומי הלשון והספרות העברית ובמדעי היהדות בכלל וכן זרים השוהים בקהיר ומשכילים מצרים המגלים עניין בישראל ובתרבותה, ומן הצד הישראלי – חוקרים וסטודנטים בתחומי ההיסטוריה והתרבות המצרית והערבית. בעבר קיבלו כמה חוקרים וסטודנטים מישראל וממצרים מלגות ביקור במצרים ובישראל, בהתאמה, לשם קידום מחקריהם. עד סוף שנת תשע"א (ינואר 2011) ערך המרכז בהצלחה אירועים רבים ואירח אנשי אקדמיה ותרבות בולטים מישראל, אשר הרצו בתחומי התמחותם.

בעקבות התהפוכות הפוליטיות במצרים שהחלו בינואר 2011 צומצמה הפעילות במרכז. כיום המרכז וספרייתו פתוחים שוב למבקרים, ואלה מוסיפים להגיע ולהשתמש בספרייה ואף להזמין חומר עיוני מישראל. פעילות ההרצאות במרכז הוקפאה, בכוונה לחדשה בעתיד כאשר הדבר יתאפשר. אשר לספרייה, המרכז שואף להרחיבה ולטפחה. לאחר השלמת תכנונו והקמתו של הקטלוג המקוון של ספריית המרכז החל תהליך הנגשתו באמצעות המרשתת, וכיום ניתן להיכנס לקטלוג המקוון מכל מחשב. בגלל המצב הפוליטי נדחו עדכוננו של האתר והשימוש הפעיל בו במרשתת, והוא משמש היום לגישה לספרייה בלבד. האתר נמצא בכתובת: <http://cairo.co.il>

פרופ' רוזנבאום ממשיך למלא את תפקידו כמנהל המרכז, שומר על קשר רצוף עימו ומגיע לקהיר לביקורים תקופתיים כדי לפגוש את עובדי המרכז וכן ידידים ומקורבים של המרכז ולעמוד מקרוב על הפעלתו התקינה. כמו כן הוא שומר על קשר עם כמה מרכזים אקדמיים אחרים בקהיר וכן עם הקהילה היהודית.

5.3 < קשרים עם מוסדות בין-לאומיים

המועצה הבין-לאומית למדע

(International Science Council – ISC)

המועצה הבין-לאומית למדע (ISC) היא ארגון לא-ממשלתי כלל-עולמי שחברים בו 40 איגודים מדעיים בין-לאומיים ויותר מ-140 ארגונים מדעיים לאומיים ואזוריים, כולל אקדמיות ומועצות מחקר. ה-ISC קם בשנת 2018 מתוך מיזוג של המועצה הבין-לאומית למדע (ICSU) עם המועצה הבין-לאומית למדעי החברה (ISSC).

מדענים ישראלים מכהנים ב-ISC בתפקידים בכירים בכמה איגודים. נשיאת האקדמיה מייצגת את האקדמיה בכינוסי המועצה הכללית של ה-ISC. נשיאת האקדמיה ממנה נציגים לוועדות ולאיגודים הבין-לאומיים המסונפים ל-ISC כאשר יש עניין בדבר מבחינת קידום המדע בישראל.

לרוב חבר אקדמיה, נשיא אגודה ישראלית או נשיא לשעבר מייצגים את האקדמיה ואת ישראל בארגונים בין-לאומיים אלו. הנציג מדווח בארגונים אלו על הנעשה בישראל ומעדכן את המדענים בישראל בכל הנוגע לתוכניות בין-לאומיות בתחומי מחקרם. האקדמיה תומכת בתשלום דמי החבר השנתיים הישראלים באיגודים ובארגונים הבין-לאומיים של ה-ISC. האקדמיה משתתפת גם במימון ההוצאות הכרוכות בהשתתפות נציגים מטעמה בכינוסי האיגודים הבין-לאומיים.

איגודים מדעיים בין-לאומיים המסונפים ל-ISC ויושבי ראש הוועדות הלאומיות הקשורות אליהם

- < האיגוד הבין-לאומי לאסטרונומיה (IAU) – פרופ' שי צוקר, יו"ר הוועדה הלאומית לאסטרונומיה
- < האיגוד הבין-לאומי לגאודזיה ולגאופיזיקה (IUGG) – פרופ' קולין פרייס, יו"ר הוועדה הלאומית לגאודזיה ולגאופיזיקה
- < האיגוד הבין-לאומי לכימיה טהורה ושימושית (IUPAC) – פרופ' אהוד קינן, יו"ר הוועדה הלאומית לכימיה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי הרדיו (URSI) – פרופ' אהוד היימן, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי הרדיו
- < האיגוד הבין-לאומי לפיזיקה טהורה ושימושית (IUPAP) – פרופ' ירון עוז, יו"ר הוועדה הלאומית לפיזיקה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי לחקר המוח (IBRO) – יו"ר החטיבה למדעי הטבע של האקדמיה פרופ' ידן דודאי, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר העצב
- < האיגוד הבין-לאומי למדעים ביולוגיים (IUBS) – חבר האקדמיה פרופ' יוסי לוי, יו"ר הוועדה הלאומית למדעים ביולוגיים
- < האיגוד הבין-לאומי לגאוגרפיה (IGU) – פרופ' מיכאל סופר, יו"ר הוועדה הלאומית לגאוגרפיה
- < האיגוד הבין-לאומי לקריסטלוגרפיה (IUCr) – ד"ר מיכל הראל, מזכירת האגודה הישראלית לקריסטלוגרפיה

- < האיגוד הבין-לאומי למכניקה תאורטית ושימושית (IUTAM) – פרופ' ראובן שגב, יו"ר הוועדה הלאומית למכניקה תאורטית ושימושית, ופרופ' מיילס רובין
- < האיגוד הבין-לאומי להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע (IUHPST) – פרופ' נח עפרון, יו"ר הוועדה הלאומית להיסטוריה ולפילוסופיה של המדע
- < האיגוד הבין-לאומי למתמטיקה (IMU) – חבר האקדמיה פרופ' גיל קלעי, יו"ר הוועדה הלאומית למתמטיקה
- < האיגוד הבין-לאומי למדעים פיזיולוגיים (IUPS) – פרופ' נתן דסקל, יו"ר הוועדה הלאומית למדעים פיזיולוגיים
- < האיגוד הבין-לאומי לביופיזיקה טהורה ושימושית (IUPAB) – פרופ' אירית שגיא, יו"ר הוועדה הלאומית לביופיזיקה טהורה ושימושית
- < האיגוד הבין-לאומי לפרמקולוגיה בסיסית וקלינית (IUPhar) – פרופ' פרנצ'סקה לוי-שפר, יו"ר הוועדה הלאומית לפרמקולוגיה בסיסית וקלינית
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי הגאולוגיה (IUGS) – פרופ' יגאל אראל, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי הגאולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי לאימונולוגיה (IUIS) – פרופ' מירה ברדה-סעד, יו"ר הוועדה הלאומית לאימונולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי למיקרוביולוגיה (IUMS) – פרופ' אליאורה רון, יו"ר הוועדה הלאומית למיקרוביולוגיה
- < האיגוד הבין-לאומי למדעי התזונה (IUNS) – פרופ' אליוט בארי, יו"ר הוועדה הלאומית למדעי התזונה

ועדות בין-תחומיות ויושבי ראש הוועדות הלאומיות הקשורות אליהן

- < הוועדה לחקר החלל (COSPAR) – פרופ' מוריס פודולק, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר החלל
- < הוועדה לנתונים מדעיים וטכנולוגיים (CODATA) – פרופ' ניב אחיטוב, יו"ר הוועדה הלאומית לנתונים מדעיים וטכנולוגיים
- < הוועדה המדעית לחקר האוקיאנוגרפיה (SCOR) – חבר האקדמיה פרופ' דניאל ויס, הוועדה המדעית לחקר הימים
- < הוועדה הבין-לאומית לחקר הרביעון (INQUA) – ד"ר אהובה אלמוגי, יו"ר הוועדה הלאומית לחקר הרביעון
- < הוועדה המדעית של התוכנית הבין-לאומית למדעי הגאולוגיה – ד"ר זאב בנימין בגין, חבר הוועדה

מדענים ישראלים נושאי תפקידים בכירים ב-ISC

- < פרופ' אהוד קינן – יו"ר הוועדה לכימיה של קרקע ומים של האיגוד הבין-לאומי לכימיה טהורה ושימושית (IUPAC)
- < פרופ' ניב אחיטוב – חבר מועצת הוועדה לנתונים מדעיים וטכנולוגיים (CODATA)
- < פרופ' זאב לוי – נשיא המועצה הבין-לאומית לעננים ומשקעים (ICCP)
- < פרופ' לסלי בנקס-סילס – חברת הנהלה בוועדת הקונגרסים של האיגוד הבין-לאומי למכניקה תאורטית ושימושית (IUTAM)
- < פרופ' אליאורה רון – נשיאת האיגוד הבין-לאומי למיקרוביולוגיה (IUMS)
- < פרופ' פרנצ'סקה לוי-שפר – חברה בוועד המנהל ונשיאת המשנה של IUPhar ומייסדת ויו"ר תחום האימונפרמקולוגיה ב-IUPhar

כל האקדמיות האירופיות**(All European Academies – ALLEA)**

ארגון זה, שנוסד בשנת 1994, משמש גוף מקשר ומתאם בין האקדמיות. האקדמיה הישראלית פועלת בו במעמד של חברה מייסדת. לשעבר נשיא האקדמיה פרופ' מנחם יערי נבחר להנהלת הארגון לשנים 2012–2014, ולאחריו, משנת 2015, הייתה נשיאת האקדמיה דאז פרופ' רות ארנון חברה בוועד המנהל של הארגון. כיום פרופ' ארנון ונשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן מייצגות יחד את האקדמיה בישיבות המועצה הכלליות של הארגון. פרופ' ארנון השתתפה במועצה הכללית של הארגון שהתכנסה בחודש מאי 2018 בסופיה שבבולגריה.

איגוד האקדמיות הבין-לאומי**(Union Académique Internationale – UAI)**

תפקידו של האיגוד לקדם שיתוף פעולה בין-לאומי בתחומי מחקר במדעי הרוח והחברה. חברות בו יותר משלושים מדינות. חברת האקדמיה פרופ' מרגלית פינקלברג ייצגה את האקדמיה במועצה הכללית של ה-UAI בפריז בנובמבר 2019. בתוקף היותו לשעבר נשיא האיגוד השתתף חבר האקדמיה פרופ' שאול שקד בישיבות הוועד המנהל ובמועצות הכלליות של הארגון בפריז ובקוריאה הדרומית בשנת 2018, ובפריז – בשנים 2019 ו-2020.

רשת האקדמיות הבין-לאומיות**(InterAcademy Partnership – IAP)**

הארגון משמש רשת לא פורמלית של אקדמיות לאומיות ועושה להגברת מודעותו של הציבור לענייני מדע.

אקדמיה אירופית**(Academia Europaea)**

ארגון הפועל כאקדמיה כלל-אירופית ועם חבריו נמנים 21 מחברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. נשיאת האקדמיה פרופ' נילי כהן השתתפה בכינוס של אקדמיה אירופית אשר התקיים בברצלונה שבספרד בחודש אוקטובר 2019.

הפורום האסטרטגי האירופי לתשתיות מחקר**(European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI)**

ה-ESFRI הוא גוף עצמאי העוסק בייעוץ ובהתוויית אסטרטגיה בנושאי תשתיות מדע אירופיות, ולאחרונה גם בהערכת ביצועים ואיתנות של תשתיות מדע קיימות. חברים בו, בזכויות שוות, נציגי מדינות האיחוד

האירופי, נציבות האיחוד והמדינות הנלוות, כולל ישראל. ה"מוצר" העיקרי, אך לא בלעדי, של ה-ESFRI הוא "מפת דרכים" לתשתיות מדע אירופיות, המתפרסמת אחת לשלוש שנים. להחלטותיו ולהערכותיו של ה-ESFRI משקל רב בהתוויית מדיניות המדע של האיחוד האירופי ושל מדינות רבות. ה-ESFRI עוסק לא רק בתשתיות פיזיות של "מדע גדול" כגון מאיצים וטלסקופים גדולים, אלא גם בתשתיות כגון מאגרי מידע ואוספים ובקבוצות מחקר בין-לאומיות ממוקדות-נושא, כגון השואה, אקולוגיה, מזון ועוד. פרופ' משה דויטש הוא נציג ישראל ב-ESFRI.

התאחדות האקדמיות והחברות המדעיות באסיה

(Association of Academies and Societies of Sciences in Asia – AASSA)

ישראל נמנית עם מייסדי התאחדות האקדמיות והחברות המדעיות באסיה, המשמשת גוף מקשר ומתאם בין האקדמיות ביבשת זו. לשעבר נשיאת האקדמיה פרופ' רות ארנון כיהנה בעבר כנשיאת הארגון.

רשת האקדמיות של אירופה והים התיכון

(European Mediterranean Academies Network [EMAN] – Inter-Academic Group for Development)

הרשת הוקמה ביוזמת האקדמיה הצרפתית למדעים, והאקדמיה הישראלית הצטרפה כחברה מייסדת. EMAN עוסקת בקידום שיתוף פעולה מדעי ואקדמי בין אירופה לבין מדינות ים-תיכוניות. חבר האקדמיה פרופ' יוחנן פרידמן מייצג את האקדמיה במועצה הכללית של הרשת, וב-2016 הוא נבחר לסגן נשיא הארגון. פרופ' פרידמן יזם מיזם אשר מטרתו לקטלג ספרות עברית שתורגמה לערבית וספרות ערבית שתורגמה לעברית. באוקטובר 2018 השתתף פרופ' פרידמן בכינוס של הארגון שהתקיים במונטנגרו בנושא Culture, Technology and Humanism, ונוסף על זה הרצה באקדמיה למדעים של מונטנגרו.